

Historia Segediensis

Szegedi veszedelem

Buda vesztét követően Szeged elismeré Ferdinánd uralmát, s megszervezé saját fegyveres védelmét. Ennek hírért vevén a bosszúra éhes török, Kücsük Báli budai beglerbég az Úr 1543. évének elején Budára rendelé a város nagyjait, s kivégezteté őket. Városunk elfoglalása után megszervezé a szegedi szandzsákat, s lám az oszmán félhold árnyéka vetül reánk.

Mint, hogy felséges János királyt az Úr 1540. évében magához szólítá, így egyetlen sarja, János Zsigmond szerető atya nélkül maradt. Mindezek után a sors akarata szerint Fráter György léssen János király örökségének oltalmazója s atyja helyett atyja. Egy esztendővel később az Úr csapást mért reánk a török által. Az oszmánok könnyűszerrel általjártak a Tiszántúl helytartójának eszén, oly módon, hogy meginvitálták saját táborukba, így a büszke főurakat s az ártatlan gyermekkirályt túsul ejtvén egyetlen kardesapás nélkül elfoglalták az ország szívét. Az özvegy királyné s a csecsemő János Zsigmond Erdélybe menekült Fráter Györggyel együtt.

Mindeközben az oszmán császár országunk felett átvette a hatalmat s elnyomásba taszította a büszke magyar nemzetet. Országunk a pusztulás szélére került. Északi területeinket felséges királyunk irányítá. A szultán fennhatósága alá került Erdély, s annak vezetését a csecsemő János Zsigmond kezébe adá, mindazonáltal felnövekedése idejére Fráter György gyámolkodik felette. Hazánk középső része a töröké lett, s a mi városunk biztonságát a Habsburgok biztosíták mindaddig amíg az oszmánok azt el nem foglalák.

Szeged lakossága a szervezett Habsburg erőkkel együttműködve, mindent megtett szeretett városunk szabadságának megőrzése végett. Mindazonáltal az utolsó erejükig harcoló keresztényeket megtörte az iszlám támadás. Szegedet a földdel tették egyenlővé s lakosságunkat térdre kényszeríté a török túlerő. Romjaiból felépült városunkban mindennapi vendég lett a török. Mindenütt bóklásznak a kaftános janicsárok, kik félelemben tartják gyermekeink s asszonyaink. S mindezek után, lesz-e még oly Akarat mely oltalmazand mindnyájunkat vagy csapások sorozatát kell még elszenvendünk? Pediglen szenvedénk már eleget.

Ennnek egyetlen okozója nem más, mint a minden szálát mozgató erdélyi helytartó, Fráter György. Az Úr 1541. évében Budán szerzetesünk rábízta magát s az ország vezetését a hitvány ottománra, mely hatalmas hibának bizonyult, s ezzel megpecsételődött szeretett hazánk sorsa. A Magyar Királyság elveszett! Egyetlen megoldásnak királyunkkal való összefogás tűnt, s ebben kész volt együttműködni a helytartó. Az Úr 1542. évében I. Ferdinánd ígérte betartva elindult országunk felszabadításáért, viszont Budánál Fráter György cserben hagyta. Ezután kétségtelen volt, hogy városunk napjai meg vannak számlálva. Nem kellett sok idő ahhoz, hogy elérjék városunk s földbe tiporják azt. Helyzetünk egyelőre kilátástalan!

Habár a helytartó fenséges királyunkhoz fordult országunk felszabadítása ügyében, mégis hazaáruló módon s hithű keresztényhez méltatlanul az ottománokkal paktált le. Talán Buda elestében is benne vala keze nyoma! Elképzelhető-é, hogy eme ördögi tervének része a teljes országunk feláldozása a szultán számára? Fráter György egyetlen feladata Szapolyai János küldetésének befejezése volt, mégpedig a török fennhatóság elkerülése. A barát vala egyetlen reményünk, a fény a törökök elleni sötét ösvényen, de csalódánk. Eleget bizánk ezen csuhás szavában, azonban eme aljas gazember elárulta az országot! Ballépései nem csak országunkat, városunkat is a végveszélybe sodorta. Sorsunk megpecsételődve látszik. Eme kígyó kétszínűségét nem csak az ország eleste, de még önnönmaga is alátámasztja az Úr 1541. évében tett ígéréssel. Biztos forrásunk elárulá eme álságos kijelentést: „*En, György testvér, Váradi*

püspök és kincstáros... elismerem és kijelentem, hogy... miután tudomásul vettem a felszentelt fejedelemnek, Ferdinánd úrnak... a magyar királyság iránt táplált azon elszántságát és akaratát, hogy ezt az országot megvédi és az ellenség torkából kiragadja, s hű alattvalóit királyi kegyelmébe fogadja – magamat öfelsége hűségébe fogom ajánlani... Ígérem, hogy

felsőgedet Magyarország igazi és törvényesen megkoronázott királyának fogom elismerni, és teljes lélekkel, állhatatosan, híven és készséggel fogom szolgálni.”¹ Eközben a török kényét is keresé, ajándékokkal elhalmozá sztambuli díván tagjait. Még azon évben királyunk hadba vonult országunk felszabadítására, mégis eme féreg a szultánnal levelezett Ferdinánd ellen! A felségáruló fohászokodott a szultánnak a katonai segítségért s ő megadá azt Buda veszténél. Minő ármánykodás! Bár a keresztény világért aggódva fordul szent császári felséghez, mégis leveleivel a Kalifánál alázkodik. Bizhatunk-e egy ilyen emberben? Tudja-e ő, hogy merre vezet az ország szekerét vagy ördögi tervének áldozata-e Szeged? S vajon csak mentegezni akarja magát midőn ezt állítja: „Cselekedeteimben idáig nem hibáztam, hacsak nem Buda török kézre adásában, de annak nem egyedül én voltam oka.”² Bizánk, hogy Isten igazságot szolgáltat midőn eljön a végítélet órája. S mi pedig len mindvégig kitartunk a megtörhetetlen hitünkben s reméljük a csodát!

¹ Barta Gábor: Az Erdélyi Fejedelemség születése (Magyar história sorozat), Gondolat Kiadó, 1984, 74. oldal

² Barta Gábor: Az Erdélyi Fejedelemség születése (Magyar história sorozat), Gondolat Kiadó, 1984, 72. oldal

Források:

- Papp Sándor: A szegedi veszedelem 1552-ben és Ali budai beglerbég jelentése
http://acta.bibl.u-szeged.hu/66296/1/petrovics_65_202-213.pdf
- Magyar Kódex 3, Szultán és császár birodalmában, Kossuth Kiadó, 2000
- Barta Gábor: Az Erdélyi Fejedelemség születése (Magyar história sorozat), Gondolat Kiadó, 1984
- Magyarország történeti kronológiája II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982
- Csongrád megye évszázadai, Történelmi olvasókönyv 1, Szeged, 1985
- Szeged története 1, Szeged, 1983
- R. Várkonyi Ágnes: Megújulások kora

- Asztrológiai kép: <http://www.asztropresszhirek.com/ami-a-csillagokban-all/ami-a-csillagokban-all/>
- Háttér: shorturl.at/iuHZ8
- 1. kép: <http://www.bibl.u-szeged.hu/reizner/01/1103.htm>
- 2. kép: https://hu.wikipedia.org/wiki/I._Ferdin%C3%A1nd_magyar_kir%C3%A1ly
- 3. kép: <https://ujkor.hu/content/az-ordongos-barat-frater-gyorgy>